

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123202917
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123202917.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Matúš Motyka, advokát, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 50 487 108, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 28.3.2023 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2.326,04 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 10 Csp 60/2018 bol úspešný v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Následne dňa 28.2.2019 podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozsudkom Okresného súdu Prešov z 21.6.2022 č. k. 13 Csp 53/2019-66 (právoplatná 5.1.2023) bola žalovanému uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2.326,04 eur s prísl. S tým, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť v pôvodných konaniach. Dôvodil, že výška primeraného finančného zadostučinenia nie je stanovené žiadnym vzorcom a závisí od úvahy súdu. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok. Konštatoval, že v čase predloženia žiadosti o výkon zrážok 23.7.2012 žalobca z istiny 1.500 eur uhradil 64 eur. Nepoprel, že žalobca v pôvodnom konaní bol úspešný, avšak namietal premlčanie žalovaného nároku, keďže žalobca si mohol uplatniť nárok už v roku 2018 pri podaní žaloby vo veci 13Csp 53/2019. Navrhol žalobu zamietnuť a žiadal priznať aj náhradu trov konania.

3. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril v tom zmysle, že pre naplnenie hypotézy právnej normy je podmienkou právoplatné rozhodnutie. Námietku premlčania považoval za nedôvodnú v snahe poprieť jeho legitímny nárok, pretože premlčacia doba začala plynúť od momentu právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Prešov z 21.6.2022 č. k. 13Csp 53/2019-66, právoplatné 5.1.2023. Dôvodil, že žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinnosť a konštatoval, že

žalovaný požadoval v žiadosti o vykonanie zrážok z 28.2.2018 doplatenie údajného dlhu vo výške 581,56 eur, hoci v tom čase už žalobca v tomto konaní zaplatil žalovanému sumu 3.587,38 eur a z revolvingu vyčerpal iba 1.531,34 eur. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 4 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 8 a nasl. je rozsudok tunajšieho súdu č. k. 13Csp/53/2019-66 zo dňa 21.6.2022, na č. I. 21 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalovaného k žalobe, na č. I. 32 a nasl. sa nachádza vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného spolu s prílohami, na č. I. 49 sa nachádza vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu, na č. I. 57 sa nachádza ospravedlnenie žalovaného z neúčasti na pojednávaní, pričom zistil tento skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 13 Csp 53/2019-66 zo dňa 21.6.2022 v právnej veci žalobcu A. B., nar. X.X.XXXX proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. o zaplatenie 2.326,04 eur s prísl., súd žalobe vyhovel (okrem nepatrnej časti týkajúcej sa úroku z omeškania), pričom zároveň priznal žalobcovi oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 5.1.2023.

6. Na pojednávaní konanom 7.11.2023 v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil, právny zástupca žalobcu uviedol, že podľa jeho právneho názoru je základ nároku daný a to právoplatnosťou rozsudku tunajšieho súdu č. k. 13Csp/53/2019-66 zo dňa 21.6.2022. Poukázal na to, že námietka premlčania zo strany žalovanej je nedôvodná, nakoľko premlčacia doba začala plynúť po právoplatnosti vyššie uvedeného rozsudku a keďže žaloba bola podaná 28.3.2023, teda bola podaná včas. Konštatoval, že výšku samotného primeraného finančného zadosťučinenia necháva na voľnú úvahu súdu, pričom považoval za potrebné uviesť genézu úverového vzťahu, kde konštatoval, že žalobca nie je tzv. neplatičom, ale svoje splátky uhradil riadne a včas, pričom z úverového vzťahu so žalovaným obdržal približne 1.500 eur a zaplatil tiež približne 3.500 eur, teda preplatil úver o viac ako 2.000 eur, čo je preplatenie vyššie ako samotná poskytnutá výška úveru. Poukázal na 2 konania predchádzajúce tomuto aktuálne prebiehajúcemu konaniu a to konanie o zdržanie sa dohody o zrážkach zo mzdy, kde žalovaný požadoval napriek tomuto vysokému preplateniu od v tomto konaní žalobcu ešte doplatenie údajného dlhu vo výške 581,56 eur, taktiež poukázal na konanie už spomenuté o vydanie bezdôvodného obohatenia 13Csp/53/2019 tunajšieho súdu, kde konštatoval viacero vážnych väd zmluvy. Záverom uviedol, že žalovaný v tomto ukážkovom príklade preukázal akým spôsobom dlhodobo pôsobí na našom trhu a teda nerešpektuje spotrebiteľské práva. Navrhol žalobe vyhovieť, vzhľadom na jeho argumentáciu túto navrhol zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia a nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

7. Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

8. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

9. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

12. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

16. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

17. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Čo sa týka žalovaným vznesenej námietky premlčania je nutné uzavrieť, že ak by súd pristúpil na logiku záveru, že spotrebiteľ je povinný si už v základnom konaní uplatniť nárok na primerané finančné zadosťučinenie s poukazom na plynutie premlčacej doby, tak takýto záver by dostal spotrebiteľa do závislosti od samotnej dĺžky základného konania, ktorú strana sporu nemôže ovplyvniť. Z toho dôvodu súd vznesenú námietku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú. Počítanie premlčacej doby od právoplatnosti rozsudku v tzv. základnom konaní je podľa názoru súdu prvej inštancie správne.

19. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

20. V prejednávanej veci však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

21. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že v tomto konaní žalobca by pri plnení z úverového vzťahu preplatil titulom bezdôvodného obohatenia žalovaného úver o sumu 2.326,04 eur, čo v pôvodnom konaní bolo rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 13 Csp 53/2019-66 zo dňa 21.6.2022 právoplatne konštatované.

22. Žalobca musel v pôvodnom konaní aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 ZOS môže, ako aj nemusí zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

23. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné

zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

24. Súd prvej inštancie akcentuje, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

25. Je potrebné tiež zdôrazniť, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontraktáčnom procese dlžníka) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktáčnom procese veriteľa), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobcu v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia (predtým aj o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy) nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

26. Žalobca jasne deklaroval, že bol nútený sa sporiť v pôvodnom konaní so žalovaným, pričom, ak chcel dosiahnuť zadosťučinenie, musel zniesť a pustiť sa do konfrontácie s ekonomicky i právne bezpochyby silnejšou stranou v spore.

27. Nemožno opomenúť ani rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/53/2016 zo dňa 4.10.2016, z ktorého odôvodnenia vyplýva, že minimálna výška primeraného finančného zadosťučinenia na to, aby bola odradzujúca pre dodávateľa by mala byť nad 50% sumy, o ktorú by chcel potenciálne dodávateľ spotrebiteľa pripraviť. Súd priznal žalobcovi reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje ani nie 50 % zo sumy, o ktorú sa chcel žalovaný obohatiť.

28. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 500 eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd preto priznal žalobcovi reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv vo výške, ktorá je uvedená vo výroku tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

29. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

30. Napokon sa sú prvej inštancie zaoberal otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

31. Súd prvej inštancie podrobil priznanú sumu aj v kontexte princípu primeranosti, poukazujúc aj na tzv. Paretovo optimum. Jedná sa z ekonomického pohľadu o taký stav spoločnosti, kedy žiadny jednotlivец, alebo skupina už nemôže dosiahnuť lepšie postavenie bez toho, aby sa postavenie iného subjektu zhoršilo. Ide o rovnovážny stav, kedy ak sa chce mať niekto lepšie než ako sa má, môže tak urobiť len na úkor iného.

32. Súd má za to, že negatívny dopad na žalovaného je ďaleko menší, prihliadajúc na princíp proporcionality, ako pozitívny dopad na žalobcu, všetko vo svetle tej skutočnosti, že to bol práve žalovaný,

ktorý kontrahovaním zmluvy nerešpektoval spotrebiteľské právo a porušil práva v tomto konaní žalobcu a v kontraktačnom procese dlžníka.

33. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

34. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.